- [2021] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537

▪ ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ

- v.
- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।
- (2021 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4864)

▪ ਅਗਸਤ 19, 2021

- [ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

• ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000: ਧਾਰਾ 72, 73 ਅਤੇ 74 – ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ – ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ

- ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰੀ - ਆਦੇਸ਼
  - 1950, ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
  - ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2000 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
  - ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬਣੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖੋ
  - ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਭ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਨੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ - ਹੋਲਡ: ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ

- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ, ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ
  - ਦੋਵਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ
  - ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਦੇ ਫਤਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ - ਜੋ ਲੋਕ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ।
  - ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ - ਧਾਰਾ 73 ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

- ਉਹ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
  - ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ
  - ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
  - ਉਹ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਜੋ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ

- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣਗੀਆਂ - ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਐਸਸੀ / ਐਸਟੀ / ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤ / ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਲਾਭ
    - ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ,
- ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
    - ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਡਾਂ ਸਮੇਤ) ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ 1950।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

- ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ,
    - 2000, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਭਾਗ ਅੱਠਵੇਂ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 73 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ
- ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨਾ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ
- ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ
    - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
- ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ,
    - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। [ਪੈਰਾ 48] [564--]

- ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਹੜੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਬੰਧਤ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਹੋਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
    - ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
    - ਸਾਧਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਅਤੇ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ

- ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ/ਓਬੀਸੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਦੇਸ਼ 1950, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ 1950 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਕ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 49] [565--]

- ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ
ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਸਮੇਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ
    - ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
    - ਓਪ੍ਟਨ / ਜੂਨੀਰਲ ਸ਼ੇਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ
    - ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਸੇਵਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਦਰਜਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
    - ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਡੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ
    - ਐਕਟ 2000। [52 ਲਈ] [567--]

- ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
    - ਉਹ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਈ
    - ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਬਲਕਿ
    - ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਜੋ ਉਹ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪੈਰਾ 53] [567--
    -]

- ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਥਾਨ/ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ/ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਬਣਦੇ ਹਨ।
    - ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ, ਅਰਥਾਤ ਜੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ
    - ਐਕਟ, 2000 ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਆਮ ਵਸਨੀਕ ਬਣ ਗਿਆ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ,
    - ਅਰਥਾਤ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਤਹਿਤ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਜੋ ਐਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ

- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ, ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ
    - ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸਟੈਂਡਾਂ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ
- ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 54] [568-
    - -]

- ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਐਸਸੀ/ ਐਸਟੀ / ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
- 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ
    - ਐਕਟ 2000 ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ
- ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਡਾਂ ਸਮੇਤ) ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 55] [568--]

- ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ
- ਦੋਵਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ
    - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ
- ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ
    - ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ. [ਪੈਰਾ 56] [568--]

- 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13473 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ
- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ। [ਪੈਰਾ 57] [568- -; 569-]

- ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਏ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
    - 2021 ਦੇ ਨੰਬਰ 3610-3615 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਹੁਣ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਲ 2004 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ
    - ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
    - ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ
    - ਸਾਲ 2005 ਵਿੱਚ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ/ਓਬੀਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਨ
    - ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 13 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।
    - ਝਾਰਖੰਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ
    - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ
    - ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਜਿਸ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲੇ/ਓਬੀਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
    - ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਜਾਂ ਈ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
    - ਓਬੀਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 3-4 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੂਨ, 2008 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਦੇ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ
    - ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ
    - ਬਾਅਦ ਦਾ ਪੜਾਅ। ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ
    - ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਹਰੇਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
    - 58, 59][569-ਏ-ਸੀ, ਡੀ-ਜੀ]
- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 60] [569--; 570-]

- 1.11 2020 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13473 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 2007 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੰਬਰ 11 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 3610 ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
    - 2021 ਦਾ 3615, ਹਰੇਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ
- ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
    - ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ/ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 61] [570--]

- ਮ੍ਰਾਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਡੀਨ, ਸੇਠ ਜੀਐਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1990) 3 ਐਸਸੀਸੀ 130: [1990]
    - 2 ਐਸਸੀਆਰ 843; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 5 ਐਸਸੀਸੀ 244: [1994] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 714; ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਜਲ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 10 ਐਸਸੀਸੀ 312: [2018] 10 ਐਸਸੀਆਰ 513; ਸੁਧਾਕਰ ਵਿਠਲ
- ਕੁੰਭਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2004)
    - 9 ਐਸਸੀਸੀ 481 : [2003] 5 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 746; ਸਾਊ ਕੁਸੁਮ ਬਨਾਮ ਸਾਊ ਕੁਸੁਮ ਵੀ.
    - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 2 ਐਸਸੀਸੀ 109: [2008] 17 ਐਸਸੀਆਰ 675; ਐਮ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੀ. ਵੀਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001)
    - 6 ਐਸਸੀਸੀ 571 : [2001] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 493; ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪ੍ਰਾਟਿਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਬਾਇਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 6 ਐਸਸੀਸੀ 241: [1994] 3
        - ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 50 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

    - <u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

    - [1990] 2 843 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ 13

[1994] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 714	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 13
[2018] 10 SCR 513	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 13
[2003] 5 ਬੇਨਤੀ SCR746	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 17
[2008] 17 SCR 675	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 17
[2001] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 493	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 40
[1994] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 50	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51

H

- ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4864

- 2021.

- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.02.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
  - 2018 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 80 ਵਿੱਚ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦਾ।
    - ਨਾਲ
    - 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4865-4870
    - ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸਜੀ, ਅਰੁਣਾਭ ਚੌਧਰੀ, ਆਗ, ਅਕਸ਼ੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੂ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਹਾਸਿਨੀ ਸੇਨ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਬਘੇਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੁਲਿਕਾ ਮੁਖਰਜੀ,
  - ਜੈਨ ਖਾਨ, ਸ਼ਵੇਤੰਕ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸ਼ੇਖਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਮਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਿਤ ਪਵਨ, ਆਨੰਦ ਨੰਦਨ, ਸੁਮਿਤ ਗਡੋਡੀਆ, ਕੌਸ਼ਿਕ
  - ਪੋਦਦਾਰ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।
    - ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
    - ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.

- ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

- ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 24 ਫਰਵਰੀ, 2020 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲੋਂ 2:1 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬੈਚ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ
  ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਾਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

- 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13473 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਪਟਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਜਨਮ 27 ਨਵੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰੀਬਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਪਰ ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ, 2000" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਾਨੀ ਕਿ
    - 15 ਨਵੰਬਰ 2000 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਜ਼ਾਰੀਬਾਗ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ।

- ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ। ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 21 ਦਸੰਬਰ, 1999 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਂਚੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

- ਐਸਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕਾਡਰ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ 2007 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੰਬਰ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀਜੀ ਸੰਯੁਕਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2008 ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ
ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ।
- ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ 17 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਐਸਐਲ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜ਼ਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 11 ਅਗਸਤ, 2010 ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ
    - ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਤੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ।
- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ
    - ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਤਾਬ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਪਟਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ
    - ਸੰਯੁਕਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2008 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਈ.
- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 2017 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।
    - ਐਫ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 2:1 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ (ਆਂ) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਬੈਚ। 2021 ਦੇ 3610-3615 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 15 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।
    - ਜੁਲਾਈ 2000 ਅਤੇ 13 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ/ਓਬੀਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਥਾਈ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ

- ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ

ਉ

ਹ 16 ਜੂਨ, 2008 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

- ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੨੬ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
  - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ 30 ਜਨਵਰੀ, 2015. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਲਪੀਏ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਲਪੀਏ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।
- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹੈ
  - ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਤੱਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀ / ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ / ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨਪੁੱਟ ਬਣਦੇ ਹਨ
  - ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ, 1950।
- ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਦਾ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਨਾ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦਾ ਜਨਮ 27 ਨਵੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਜ਼ਾਰੀਬਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1989 ਤੋਂ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਾਂਚੀ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ
  - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 21 ਦਸੰਬਰ, 1999 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
  - ਰਾਂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਆਮ ਵਸਨੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
  - ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਰਾਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀਟੀਐਚ (ਭਾਗ V) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ
  - ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ V (ਭਾਗ) ਅਨੁਸੂਚੀ।
- ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਜੀ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ
  - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 341 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ। ਡੀਨ.

H

- ਸੇਠ ਜੀ.ਐਸ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹੋਰ[1]: ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ[2]; ਅਤੇ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਜਲ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ[3] ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ~~ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।~~
- 14. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ 1950 ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜਾਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
  - ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।
    - 15. ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵੈਇੱਛਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਇੱਛਤ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
- ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ
  - ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।
- ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ।
    - 16. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ, 1950 ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ।
  - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ/ਓਬੀਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਹਨ।
    - ਜੁੜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਸਸੀ / ਐਸਟੀ / ਐਸਟੀ /
- ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਓਬੀਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
- ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਤਹਿਤ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ/ਓਬੀਸੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

- [1] 1990 (3) ਐਸਸੀਸੀ 130
- [2] 1994 (5) ਐਸਸੀਸੀ 244
- [3] 2018 (10) ਐਸਸੀਸੀ 312

- ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਝਾ ਰਖੰਡ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2003 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
- ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ◌ਾ◌ਂ ਲਈ)
- ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ) ਐਕਟ, 1991 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ 1991" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ
- ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
- ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ (ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ) ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ <u>ਸੁਧਾਕਰ ਵਿਠਲ ਕੰਭਰੇ</u> ਬਨਾਮ <u>ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ</u>[4] ਅਤੇ <u>ਜਾਂ ਕਸਮ</u> ਬਨਾਮ <u>ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ</u>[5]ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਦੇ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।
- ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਐਕਟ 2000 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ
- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

- ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ.ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 22 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।
  - 1985 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ
  - ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ
  - ਜਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ।

- ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 341 (1)
  - ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 (1) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
  - ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ।
    ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ।

- [4] 2004 (9) 481
- [5] 2009 (2) 109

- 20. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
    - ਜਾਤੀ ਬੀ. ਸ਼ਰੂਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ
    - ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ
    - ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦਾ ਪਰ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਅਤੇ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ।

    - 21. ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਤੋਂ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਦੇ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ
- ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਾਈਡਰ/ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 73 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 74 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।
    - ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਜੋ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ
- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ,
    - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਿਆਂਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਮੇਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਪਰ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦਾ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
    - ਜੀ ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਜਾਂ ਤਾਂ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਜੋ ਝਾਰਖੰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਝਾਰਖੰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ
    - ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ <u>ਸਧਾਕਰ ਵਿਠਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ</u>
- <u>ਕੰਭ (ਸਪਰਾ) ਵਿੱਚ</u> ਅਤੇ <u>ਜਾਂ ਕਸਮ (ਸਪਰਾ)</u> ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ

- ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਇ

ਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਸੀ / ਐਸਟੀ / ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ

- ਦੋਵਾਂ ਗ੍ਰੁਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਇਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਵਸਨੀਕ ਬਣ ਗਏ,
- ਉਹ ਸਿਰਫ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ 1991 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜ ਕੇ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ

ਬਿ

ਹਾਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਐਕਟ 1991 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

  - 22. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
    18 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਥਾਈ ਵਸਨੀਕ ਜੋ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ
- ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਵਸਨੀਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਜੋ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 341 ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
- ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 342, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ <u>ਮਾਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ (ਸਪਰਾ); ਕਾਰਵਾਈ</u>
- <u>ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (ਸਪਰਾ) ਅਤੇ ਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਸਪਰਾ)</u> ਅਤੇ 22 ਮਾਰਚ, 1977 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 22 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹਨ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ/ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
- ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ, 1950 ਪਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ
- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ,
- 2000 ਸਿਰਫ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ/ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਆਦਿ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਨੇ 1950 ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- 23. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

    - 24. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 (1)
- ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਤ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਸਲ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
    - ਉਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।
- ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੜਾਪਣ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ
    - ਇਹ ਕਿ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਤੀਆਂ ਆਦਿ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੜੇਪਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ
    - ਨਸਲ, ਜਾਤ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੜੇਪਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ।

- ਧਾਰਾ 341 ਅਤੇ 342 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਕਬੀਲਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਤ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 341 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਬਾਇਲੀ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
    - ਧਾਰਾ 342 (1) ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
    - (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950
- ਕਿਸੇ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਤੀ/ਨਸਲ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

- ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

  ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ / ਕਬਾਇਲੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ / ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ / ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲੇ
- ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ/ਸਮੂਹ ਕਿਸੇ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ/ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

- ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪਿਛੜੇਪਣ/ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
  - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
  - ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।
  - ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ/
  - ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ, 1950 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ) ਆਰਡਰ 1950 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ
  - ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਵਾਸਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ:
    - (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ)
    - ਭਾਗ ਦੂਜਾ - ਬਿਹਾਰ

- ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ:-
- ਬਾਉਰੀ 11. ਹਰੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਿਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
- ਬੰਤਰ 12. ਕੰਜਰ
- ਭੋਗਟਾ 13. ਕੁਰਾਰੀਅਰ
- ਚਮਾਰ 14. ਲਾਲਬੇਗੀ

- 5. ਚੌਪਾਲ 15. ਮੋਚੀ
- ਧੋਬੀ 16. ਮੁਸਾਹਰ
- 17. ਨਟ
- ਦੁਸਾਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰੀ ਜਾਂ ਧਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ 18. ਪੈਨ ਧਾਰੀ ਸ਼ਸੀ
- ਘਾਸੀ 20. ਰਾਜਵਾਰ
- ਹਲਾਲਖੋਰ 21. ਤੁਰੀ
- ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਤਿਰਹੁਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਮੋਂਘੀਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੀ ਭਾਗਲਪੁਰ, ਪੂਰਨੀਆ ਅਤੇ ਪਾਲਮੂ:-
  - ਭੂਮੀਜ
- ਪਟਨਾ, ਸ਼ਾਹਾਬਾਦ, ਗਯਾ ਅਤੇ ਪਲਾਮੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ:- ਭੂਈਆ
- 4. ਸ਼ਾਹਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ:-

ਡੱਬਗਰ
(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ - ਬਿਹਾਰ
1. ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ:-
ਅਸੁਰ 15. ਖਰਵਾਰ
16. ਖੋਂਦ
ਬਥੂਡੀ 17. ਕਿਸਾਨ

ਬੇਦੀਆ 18. ਕੋਰਾ
ਬਿੰਝੀਆ 19. ਕੋਰਵਾ
ਬਿਰਹੋਰ 20. ਲੋਹਾਰਾ
7. ਬਿਰਜੀਆ 21. ਮਹਿਲੀ
ਚੇਰੋ 22. ਮੱਲ ਪਹਾੜੀਆ
ਚਿਕ ਬਰੈਕ 23. ਮੁੰਡਾ
ਰੌਂਡ 24. ਓਰਾਓਂ
11. ਗੋਰਾਈਟ 25. ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ

- ਐੱਚ.ਓ. 26. ਸੰਤਾਲ
- ਕਰਮਾਲੀ 27. ਸੌਰੀਆ ਪਹਾੜੀਆ
- ਖਾਰੀਆ 28. ਸਾਵਰ

    - 2. ਰਾਂਚੀ, ਸਿੰਘਭੂਮ, ਹਜ਼ਾਰੀਬਾਗ, ਸੰਤਾਲ, ਪਰਗਨਾ ਅਤੇ ਮਾਨਭੂਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ:-
    - ਭੂਮੀਜ

- ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ 21 ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 'ਭੂਮੀਜ, ਭੂਈਆ ਅਤੇ ਡੱਬਗਰ' ਵਰਗੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ, 28 ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
    - ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜਾਤੀ 'ਭੂਮੀਜ' ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨਾਮ ਦੀ ਜਾਤੀ 'ਭੂਮੀਜ' ਹੈ
    - ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ/ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ
    - ਸਾਲ 1956 ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

- ਇਹ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ
    - ਜਾਤ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ, ਉਸ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜਾਤ/ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜਤ ਰਿਹਾ ਹੈ
    - ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ 1950 ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਥਾਨ/ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
    - ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਝਵਾਨ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
      ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਜਾਂ ਓਬੀਸੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯੋਗ ਅਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ
    - ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
      ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੈ
    - ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ।

- 32. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਜੋ ਖੇਤਰ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੂਲ/ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
  - ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮੌਜੂਦਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ
  - ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ।
- 33. ਐਕਟ 2000 ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

- ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
  - ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ,
- ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਆਦਿ। ਪੂਰੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 1950 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

- 34. ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ 1950
  - (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950 ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:
- ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ
- (ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੇਖੋ)
  - ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)
- ਆਰਡਰ, 1950
- ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ,
  - () ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ, "ਉੱਤਰੀ ਛੋਟਾਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਛੋਟਾਨਾਗਪੁਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਥਾਲ ਪਰਗਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ)" ਬ੍ਰੈਕੇਟ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣਗੇ
- ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ;

- () ਭਾਗ V, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ,

ਇੱ

ਕ ਅਰਥਾਤ:-

- "ਭਾਗ V – ਝਾਰਖੰਡ
  - 1. ਬੰਤਰ 2. ਬਾਉਰੀ 3. ਭੋਗਤਾ
  - 4. ਭੂਈਆ 5. ਚਮਾਰ, ਮੋਚੀ 6. ਚੌਪਾਲ
  - ਡੱਬਗਰ 8. ਧੋਬੀ 9. ਡੋਮ, ਧਨਗੜ
  - 10. ਦੁਸਾਧ, ਧਾਰੀ, ਧਾਰੀ 11. ਘਾਸੀ 12. ਹਲਾਲਖਾਰ
  - 13. ਵਾਲ, ਸਫਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਭੰਗੀ 14. ਕੰਜਰ 15. ਕੁਰਯਾਰ
  - 16. ਲਾਲਬੇਗੀ 17. ਮੁਸਾਹਰ 18. ਨਟ
  - 19. ਪੈਨ, ਸਵਾਸੀ 20. ਪਾਸੀ 21. ਰਾਜਵਰ
- ਤੁਰੀ
  - ਛੇਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ
- (ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇਖੋ)
  - ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ)
    - ਆਰਡਰ, 1950
  - ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ,
    - ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ, ਅੰਕੜਿਆਂ "" ਲਈ ਅੰਕੜੇ "" ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;
    - ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ,
      - ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 30 ਨੂੰ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ 29 ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;
      - ਭਾਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:-
- "ਭਾਗ –ਝਾਰਖੰਡ
  - 1. ਅਸੁਰ 2. ਬੈਗਾ 3. ਬੰਜਾਰਾ
  - 4. ਭੁੰਜੀਆ 5. ਬੇਦੀਆ 6. ਬਿੰਝੀਆ

7. ਬਿਰਹੋਰ	8. ਬਿਰਜੀਆ	9. ਚੇਰੋ
10. ਚਿੱਕ ਬਰੈਕ	11. ਗੋਂਡ	12. ਗੋਰਾਈਟ
13. ਹੋ	14. ਕਰਮਾਲੀ	15. ਖਾਰੀਆ
16. ਖਰਵਾਰ	17. ਖੋਂਦ	18. ਕਿਸਾਨ
19. ਕੋਰਾ	20. ਕੋਰਵਾ	21. ਲੋਹਰਾ
22. ਮਹਿਲੀ	23. ਮੱਲ ਪਹਾੜੀਆ	24. ਮੁੰਡਾ
25. ਓਰਾਓਂ	26. ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ	27. ਸੰਥਾਲ
28. ਸੌਰੀਆ ਪਹਾੜੀਆ	29. ਸਾਵਰ	30. ਭੂਮੀਜ।

35. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ, 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਣਦੇ ਹਨ।

- ਡੀ ਐਕਟ, 2000।

- ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ/ਓਬੀਸੀ ਦਾ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ/ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਉਹ ਪੂਰੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ/ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਵੀਂ ਸੋਧ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ
    - ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 2000 ਵਿੱਚ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹੀ ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲੇ/ਓਬੀਸੀ ਇੱਕੋ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਅਤੇ
- ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਜੋ ਹੁਣ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ
    - ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ।

- ਮਾਰਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ
- ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ
    - ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ/ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ
- ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

- "9. ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁ ਝ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣੇ ਪਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਨਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਕਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਣ
- ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਰਗ। ਅਤਿਅੰਤ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ
- ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਿਛੜੇਪਣ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ
- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
  ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ ਆਮ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ.
- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
- ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

  - (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੈਂਬਰ
  - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ "ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ। ਮਾਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ)
- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।
  - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (ਸਪਰਾ) ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:
    - "34. ਇਸ ਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ
      ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
    - ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 341 ਅਤੇ 342 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਉਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਅਤੇ "ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ" ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ

- ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਕਿਸੇ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
    - <u>ਰਾਜ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ</u>
- <u>ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦਰਜਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ</u>
    - <u>ਰਾਜ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ</u>।
        - (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

- 39. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਇੱਛਤ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ <u>ਮਾਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ (ਸਪਰਾ)</u> ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜੋ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ
- ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਇੱਛੁਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ
    - ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਬਾਰੇ, ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸੰਸਦ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ
- ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 341 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ
    - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 (1) ਅਤੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-
        - "23. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 341 ਅਤੇ 342 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਵਾਲ
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ
    - ਮੂਲ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ
- ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਇਲਾਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਣ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਣ। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
    - ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਗੈਰ-ਇੱਛਤ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨਾਂ

- ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਕਿਸੇ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ
- ਅਧਿਐਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਂ ਦਾਖਲਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ
- ਵਿਧਾਨ ਸੁਭਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਚਿਤ
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 341 ਅਤੇ 342 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
- ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।"

  - (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

- ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਮ.ਸੀ.ਡੀ. ਬਨਾਮ ਵੀਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ[6] ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਰਾਜਾਂ / ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਓਬੀਸੀ) ਵਜੋਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ
- ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ
  - ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

    - "6. ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਓਬੀਸੀ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ
- ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਹਨ
    - ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਝੱਲੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
    - ਉਹ ਰਾਜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਤ ਹੈ
    - ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜੋ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਡੇਟਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ
- ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਓਬੀਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
    - ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਨਾਮਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ

---

[6] 2001 (6) 571

- ਉਸ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ। ਓਬੀਸੀ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
    - (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

- ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਬੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਸੁਪਰਾ), ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ
    - ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ/ਓਬੀਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।
- ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਨਾਮ ਦੀ ਜਾਤ ਜਾਂ ਕਬੀਲਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਾਜ (ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 341 (1) ਅਤੇ 342 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ
    - "ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।
- ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ
    - ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ 22 ਮਾਰਚ, 1977 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 18 ਨਵੰਬਰ, 1982, 6 ਅਗਸਤ, 1984 ਅਤੇ 22 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
    - ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਾਂ ਦਾ ਰੂਪ
    - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- 22 ਫਰਵਰੀ 1985 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਆਦਿ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੂਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਤੋਂ
- ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। 22 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-
    - ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਦਿ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੂਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ

- ਮੂਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਰਾਜ ਏ ਤੋਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ।

- ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਐਕਟ, 1991 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਸੋਧ ਐਕਟ, 2003 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਬੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ
    - ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ। ਸੋਧ ਐਕਟ 2003 ਤੋਂ ਐਕਟ 1991 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:
        - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸੀ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

- ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ/ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜ 'ਏ' ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਸਵੈਇੱਛਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਇੱਛਤ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ/ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ
    - ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ./ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਡੀ ਨਾਮ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤ ਜਾਂ ਕਬੀਲਾ ਹੋਵੇ ।

- ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਹਨ
    - ਜਾਤੀਆਂ/ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼, 1950 ਪੂਰੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
    - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 2000 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ, ਅਰਥਾਤ ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ (ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ 2000 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹੋਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ
    - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਭ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਨੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਰਡਰ 1950 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ।

- ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਭਾਗ ਅੱਠਵੇਂ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ,
    - ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

- ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ/ਓਬੀਸੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ (1) ਵਸਨੀਕ (2) ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪ (3) ਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ 'ਜੂਨੀਅਰਟੀ' ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਮਲਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅੰਸ਼,
- ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧੀਨ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:
    - "ਪਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਨਿੰਗ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ

      ਵਿਭਾਗ
    - ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
    - ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਨਵੰਬਰ 2000 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
    - ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਯੂਪੀ ਨੂੰ ਯੂਪੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਨੁਸਾਰ
- ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
    - ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਕਾਡਰ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ
- ਪਰਸੋਨਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ (ਐਸ.ਆਰ.) ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
    - . ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼/ਉਤਰਾਖੰਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼/ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ/ਝਾਰਖੰਡ ਦਰਮਿਆਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਗਤੀ 'ਤੇ ਹੈ।
- ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਅਧਾਰ

ਐਸ.ਐਲ. ਨਹੀਂ।	ਰਾਜ	ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ
1.	ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	01.11.2000
2.	ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	09.11.2000
3.	ਬਿਹਾਰ	15.11.2000

ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ

- ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

- ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ
- ਰਾਜ ਕਾਡਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਲਪ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੋਮੀਸਾਈਲ (ਹੋਮ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ) ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
- ਇੱਕ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਡੋਮੀਸਾਈਲ (ਹੋਮ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ), ਬਾਕੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ, ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਡੋਮੀਸਾਈਲ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਈਆਂ ਨੇ
- ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
- ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ: -

ਐਸ.ਐਲ. ਨਹੀਂ।	C at e g ਜਾਂ ie s		D e ta ils
(i)	W o m e n em plo yee s	-	A l loca te d b as e d on option
(i)	C la s s IV e m p loy e es	-	A l loca te d b as e d on option
(iii)	H a nd ic a pp e d per so ns	-	A l loca te d b as e d on option
(iv)	S p ou se P olic y	-	b o th th us se ਨੂੰ ਇੱਕ lloca te d ਤੋਂ a in gle su cc ess ਜਾਂ S ta te b as e d o n i r op t ion
(v)	M e dic a l ਹਰ ਡੀਐਸ ਹਿਪ ਐਸ ਸੀ ਏਐਸਈ ਐਸ	-	a lloc a tio n g m e d ic al h ard shi p c a se s ਵਿੱਚ f o l ਘੱਟ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਤ ਹੈ
(a)	C a n ce r patie n t	-	S e lf o r fa m ily #
(b)	B l ndness	-	S e lf o nly
(c)	H e a rt B ye - pa s s su r ger y	-	ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਰਸ ਫ ਰੇ ਮ ਦ ਡੀ ਏ ਟੀ ਆਫ ਰੇ ਰੇ ਐਸ ਐਨ ਟਾ ਟੀਓਨ ਹੈ ਹੈ ਸਾਈਡਰ ਐਡ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਆਰਾ C o m m i tte e
(d)	K id ney Tr ANSP la nta t IO n/ K id ney f a ilu re a n d C on tin uin g On ysis ਕਹੋ	-	S e lf o r f am ily #
(e)	M e nta l illn es s	-	S e lf o r f am i ly# , re stric ted to in do or tre a tm e n t fo r a t le a st thr e e m on ths
(f)	B h op a l G as T r a ge dy	-	A l loca te d b a sed o n o ptio n on ly ਜੇ c o m p en sa tio n am o un t re c e ive d b y self /fa m i ly m ਜਾਂ e th an R s. 50,00 0/- o r m ore
(g)	S C / S T E m p loy e es	-	A l loca te d b ase d o n do m ic ile or on o ptio n ba sis .

- # ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਨਿਰਭਰ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਮਾਪੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
- () ਅੰਤਿਮ ਵੰਡ
- ਰਾਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ
- ਪੁਨਰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ।

- ਐਕਟ 2000 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਭਾਗ ਅੱਠਵੇਂ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 73 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਸਨ
- ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ
  - ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।
- ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000
  - ਉਹ 18 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
- ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
  - ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਾ. ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 73 ਅਤੇ 74 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:
  - "ਧਾਰਾ 73. ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। - (1) ਧਾਰਾ 72 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
- ਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
  - ਸੰਘ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ V:
    - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
  - ਧਾਰਾ 72 ਦੇ ਤਹਿਤ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ-
    - ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
    - ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਵੇਗੀ
        - ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ।
- ਧਾਰਾ 72 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।
    - ਧਾਰਾ 74. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ- ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
    - ਉਹ ਖੇਤਰ ਜੋ ਉਸ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
    - ਉਹ ਉਸ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:
    - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

- ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ
    - ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਬੰਧਤ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਹੋਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ
    - ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ/ਓਬੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ
    - ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 1950 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਧਾਕਰ ਵਿਠਲ ਕੁੰਭਰੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

- “5. ਪਰ ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
- ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭ ਹੋਰ ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਓ
- ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਵਰਗ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
- ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਹਲਬਾ/ਹਲਬੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਹੈ।
- ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ, ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ 'ਤੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ
- ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਬੀਲਾ ਜਿਸਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਰਾਜਪਾਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਬੀਲਾ
- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,
- ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਕਬੀਲਾ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹੀ ਲਾਭ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ
- ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ
- ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੰਧੁਰਨਾ ਅਤੇ ਚੰਦਰਪੁਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇੱਕੋ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਸਨ
- (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ, 1950 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਬੀਲਾ ਹਲਬਾ ਸੀ/ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹਲਬੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜੋ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਕਤ ਕਬੀਲੇ ਹਲਬਾ/ਹਲਬੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

H

- ਏ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ।

- ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹਲਬਾ/ਹਲਬੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
    - ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਚੰਦਰਪੁਰ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ 'ਤੇ,
      ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਹੈ
    - ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
    - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿਟੀ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਾਮ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ।ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਬਾਇਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ

- ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ
    - ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਓਪਨ / ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
    - ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ, ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਦਰਜਾ ਰੱਖਣ ਲਈ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ, ਭਾਵ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਐਫ ਲਾਭ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਭ ਹਨ
    - ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
    - 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਜੀ ਨਾਲ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੁਕਸਾਨ।

- [7] 1994 (6) 241

- 54. ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੁਹਿਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੂਲ/ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ/ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ, ਭਾਵ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਬਣਦੇ ਹਨ, 2000 ਆਮ ਵਸਨੀਕ ਬਣ ਗਿਆ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ
    - ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਤਹਿਤ 15 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਦਾ ਦਿਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਕਲਪ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਹਨ
    - ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

- ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਹੋਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਹਨ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ./ਓ.ਬੀ.ਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ) ਆਰਡਰ 1950 ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੀਂ ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ
- ਐਕਟ 2000 ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੱਛੜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ
    - ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਗੇ
- 2000 ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ
    - ਵਾਰਡ) ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ।

- ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਦੋਵੇਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ
    - ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ।

- 57. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13473 ਵਿੱਚ, ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

- ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ।

- ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2021 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 3610-3615 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ
    - ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜੋ ਹੁਣ ਝਾਰਖੰਡ ਬੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਲ 2004 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਨੂੰ ਸਾਲ 2005 ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਬੀਲਾ/ਓਬੀਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀ
    - ਉਹ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਸੁਪਰਾ)।

- ਪਰ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 13 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ
    - ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਜਾਤੀ/ਕਬੀਲਾ/ਓਬੀਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ
    - ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ)/(ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ) ਆਰਡਰ, 1950 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਓਬੀਸੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
    - ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ, 3-4 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ
    - ਜੂਨ, 2008 ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ,
    - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142, ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ
    - ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ, ਆਦਿ।

- ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 24 ਫਰਵਰੀ, 2020 ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ

- ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 341 (1) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।
- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 (1)
  - ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ 2020 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13473 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2007 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੰਬਰ 11 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ
    - ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ @ ਐਸਐਲਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 3610-3615 ਵਿੱਚ 2021 ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
    - ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ/ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।
  - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਛੇ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।
  - ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
    - ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

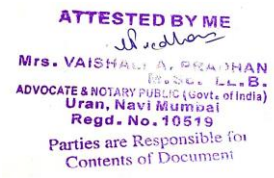

- -